

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszcy

LBY.411.005.05.2021

Patryk Mikołajewski
Burmistrz Koronowa
Urząd Miejski w Koronowie
ul. Plac Zwycięstwa 1
86-010 Koronowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/22/507 Finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej przez wybrane gminy województw:
dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Koronowie ¹ , ul. Plac Zwycięstwa 1, 86-010 Koronowo.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Patryk Mikołajewski, Burmistrz Koronowa od 23 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań związanych z finansowaniem oświetlenia przestrzeni publicznej w zakresie finansowania kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz kosztów ich utrzymania.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021 – 2022 z wykorzystaniem dowodów sprzed tego okresu, istotnych dla kontrolowanej działalności ² .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Bydgoszczy.
Kontroler	Hanna Loch-Klimek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/172/2022 z 24 listopada 2022 r. (akta kontroli str.1-3)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Koronowo wywiązała się z obowiązku finansowania oświetlenia przestrzeni publicznej w zakresie ponoszenia kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz ich utrzymania. W Gminie nie prowadzono jednak bieżących analiz wydatków za dystrybucję energii elektrycznej w powiązaniu z jej zużyciem, które uwzględniałyby parametry istotnie wpływające na koszty oświetlenia, tak, by były dokonywane w sposób oszczędny, z zachowaniem zasad optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Do takich działań Gminę zobowiązywała dyspozycja art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵. Brak analiz takich parametrów, jak zamówiona i opłacona moc umowna oraz zastosowane zabezpieczenia przedlicznikowe pod kątem ich adekwatności do faktycznego zapotrzebowania wynikającego m.in. z mocy zainstalowanych urządzeń, czy czasu pracy oświetlenia, a także optymalności dobranych taryf skutkowało poniesieniem przez Gminę, w okresie od 01.01.2021 r. do 12.10.2022 r., strat finansowych w łącznej wysokości 154,4 tys. zł z tytułu niewłaściwie dobranych taryf i zawyżenia mocy umownych.

¹ Dalej: „Urząd”.

² Data zakończenia czynności kontrolnych 24 lutego 2023 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, ze zm., dalej: „ufp”.

Gmina była w posiadaniu informacji dotyczących infrastruktury oświetlenia ulicznego⁶ dotyczącej: rodzaju, mocy, położeniu punktu świetlnego, zasilania oraz właściciela urządzeń oświetleniowych, numeru licznika, typu zegara sterującego, taryfie, oraz o danych pomiarowych dla punktów pomiarowych i mocy pobieranej przez punkty świetlne sieci. Nie dysponowała natomiast czasem pracy oświetlenia ulicznego sterowanego za pomocą sterowników zmierzchowych.

Jako nieprawidłowe NIK oceniła również nierzetelnie szacowanie wartości zużycia energii elektrycznej w postępowaniach na dostawę energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego na 2022 r. i 2023 r.

Jako pozytywne NIK oceniła rozpoczęcie modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Koronowo, polegającego na wymianie 1 984 szt. opraw sodowych na nowe energooszczędne typu LED, co stanowiło 88,5% punktów świetlnych zlokalizowanych na terenie gminy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności.

Opis stanu
faktycznego

1. W Urzędzie znajdowała się zaktualizowana ewidencja punktów poboru energii⁸ zarówno własnych jak i należących Enea Oświetlenie sp. z o.o.⁹ Ewidencja ta prowadzona była w formie elektronicznej przez Wydział Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Krajobrazu i Zarządzania Energią. Infrastruktura oświetleniowa położona na terenie gminy obejmowała na 31 grudnia 2021 r. – 160 PPE, natomiast na koniec 2022 r. – 161 PPE.

W Urzędzie posiadano informacje dotyczące: rodzaju lamp (tj. lampy sodowe, ledowe, rtęciowe, metalhalogenowe), mocy, położenia punktu świetlnego, zasilania oraz o właścicielu urządzeń oświetleniowych, numerze licznika, typie zegara sterującego, taryfie, o danych pomiarowych dla punktów pomiarowych i mocy pobieranej przez punkty świetlne sieci.

Na terenie gminy zlokalizowanych było 2 242 punktów świetlnych, z czego Enea Oświetlenie była właścicielem 1 995 szt., a gmina 247 szt.

Punkty świetlne posiadały następujące rodzaje opraw:

- sodowe – 2 147 szt. (95,8 %) z tego: własność Enea Oświetlenie 1927 szt. i gminy 220 szt;
- ledowe – 35 szt. (1,6%) z tego: własność Enea Oświetlenie 29 szt. i gminy sześć sztuk;
- rtęciowe – 26 szt. (1,2%) z tego: własność Enea Oświetlenie osiem sztuk i gminy 18 szt;
- metalhalogenowe – 21 szt. (0,9%) stanowiące własność Enea Oświetlenie.

Pozostałe 10 szt. (0,6%) posiadały symbol oprawy bez wskazania źródła światła.

Gmina dysponowała bazą danych dla 2 242 punktów świetlnych zawierającą informacje o numerze szafki, właścicielu punktu świetlnego, symbolu oprawy i mocy jednostkowej oprawy.

(akta kontroli str.4-77, 504-506)

⁶ Sformułowania: „oświetlenie przestrzeni publicznej”, „oświetlenie drogowe”, „oświetlenie uliczne”, należy rozumieć, jako tożsame i stosowane w odniesieniu do oświetlenia znajdującego się na terenie gminy, w rozumieniu art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, ze zm.).

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: „PPE”.

⁹ Dalej: „Enea Oświetlenie”.

Zastępca Burmistrza wskazał, że: „zestawienia nie zawierają informacji dotyczącej kategorii drogi co spowodowane jest tym, że większość oświetlenia nie jest typowym oświetleniem drogowym, projektowanym pod kategorię drogi. Pomimo faktu, że przez Gminę Koronowo przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne i wewnętrzne w większości przypadków oświetlenie zamontowane jest na słupach operatora sieci elektroenergetycznej. Oświetlenie będące własnością Gminy Koronowo montowane jest na dedykowanych słupach oświetleniowych”.

(akta kontroli str.10-11)

Sterowanie oświetleniem ulicznym w gminie przypisane zostało do 139 numerów szafek oświetleniowych¹⁰, z tego 114 numerów szafek (82% ogółu) stanowiło sterowanie zmierzchówką. Pozostałe oświetlenie uliczne sterowane było: zegarem astronomicznym - dziewięć numerów szafek, sterownik sterowany sygnałem RSM z wbudowanym zegarem astronomicznym (OR-01) – dwa numery szafki, jeden numer szafki przypisany został sterowaniu DRSM automat oświetleniowy sterowany sygnałem radiowym RSM. Część oświetlenia przypisana została do tzw. „kaskady”, tj. załączenie następuje po załączeniu poprzedzającego obwodu świetlnego, bez jego wskazania.

(akta kontroli str. 9-11, 14-16, 502-505)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że możliwe jest skojarzenie poszczególnych PPE z numerem szafy sterującej, jednak w czasie kontroli Urząd nie był w posiadaniu takiego zestawienia. Wskazał również, że sterowanie kaskadowe jest w większości przypadków na oświetleniu stanowiącym majątek Enea Oświetlenie, więc danych należy szukać u właściciela oświetlenia. Jedyne miejsce, gdzie zastosowano sterowanie kaskadowe na oświetleniu stanowiącym majątek gminy, był punkt PPE 590310600000673398.

(akta kontroli str. 502-505)

Zastępca Burmistrza podał, że nie był w posiadaniu danych dotyczących faktycznych czasów pracy oświetlenia, co wynikało z faktu, że obwody oświetleniowe działały na różnych systemach załączania (włączniki zmierzchowe, zegary astronomiczne, sterowanie drogą radiową RSM). Większość obwodów oświetleniowych sterowanych jest za pomocą zmierzchówek, których załączenie i wyłączenie zależne jest od aktualnych warunków pogodowych. Czasy te nie są jednolite. W przypadku sterowania radiowego oraz zegarów astronomicznych opierają się na tabelach załączeń i wyłączeń oświetlenia.

(akta kontroli str. 9-11)

NIK wskazuje, że sterowniki zmierzchowe działają zgodnie z zegarem opierającym się na zachodach i wschodach słońca i dla gminy Koronowo zgodnie z długością i szerokością geograficzną ($53^{\circ}18'52''N$ $17^{\circ}56'14''E$) czas pracy oświetlenia drogowego winien wynosić: 2021 r. – 4273,63 h, 2022 r. – 4273,82 h. Odstępstwa w czasie załączania i wyłączania oświetlenia uwarunkowane aktualnymi warunkami pogodowymi zdaniem NIK mogą dotyczyć nie więcej niż 0,5% ww. czasu.

(akta kontroli str. 3914-3927)

Gmina w latach 2021 - 2022¹¹ skierowała do Enea Oświetlenie - podmiotu zajmującego się konserwacją oświetlenia drogowego¹² wnioski o wykonanie czynności w zakresie dokonanych napraw związanych bezpośrednio ze sterowaniem

¹⁰ Dotyczy oświetlenia ulicznego, którego budowa była w pełni zakończona.

¹¹ Do 15 grudnia 2022 r.

¹² Umowy na wykonanie konserwacji oświetlenia dróg i miejsc publicznych na terenie Gminy Koronowo na urządzeniach pozostających we władaniu ENEA Oświetlenie sp. z o.o. zawarte na 2021 r. dnia 22.03.2021 r. i na 2022 r. dnia 04.03.2022 r.

oświetlenia na majątku Enea Oświetlenie¹³, tj.:

- zmianę godzin pracy oświetlenia ulicznego - 31 wniosków;
- wymianę zegara sterującego – pięć wniosków;
- wymianę przekaźnika zmiernego – 21 wniosków.

Gmina Koronowo w latach 2021-2022 nie poniosła dodatkowych opłat za zmianę godzin pracy oświetlenia ulicznego, wymianę zegara sterującego czy przekaźnika zmiernego, ww. usługi zrealizowane zostały w ramach kosztów miesięcznych opłat za usługę konserwacji oświetlenia. Zgłoszenia ww. czynności gmina dokonywała za pośrednictwem dedykowanej platformy zgłoszeniowej.

(akta kontroli str.23-24, 737-774, 1612-1630, 1764-1767, 3909-3913)

Zadania z zakresu oświetlenia przestrzeni publicznej, zlokalizowanej na terenie gminy powierzono do realizacji osobie posiadającej: świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania się eksploatacją urządzeń i sieci grupy 1 na stanowisku eksploatacja, wydanym przez Komisję Kwalifikacyjną przy Stowarzyszeniu Elektroenergetyków Polskich oraz dyplom mgr inż. na kierunku ochrona środowiska. Powyższy pracownik Urzędu zatrudniony był w 2021 r. na stanowisku inspektora, a od 2022 r. Zastępcy Kierownika Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Krajobrazu i Zarządzania Energią

(akta kontroli str.63-77)

2. Wydatki na zakup energii elektrycznej w Urzędzie ewidencjonowane były w szczególności dział, rozdział, paragraf klasyfikacji budżetowej¹⁴. Zbiorcze wydatki Urzędu i jednostek organizacyjnych poniesione na sfinansowanie zakupu i dystrybucji energii elektrycznej¹⁵ w badanym okresie wyniosły 6 396,5 tys. zł, z tego 2 994,1 tys. w 2021 r. i 3 402,4 tys. zł w 2022 r., co stanowiło wzrost o 13 %. Wydatki na zakup energii elektrycznej w gminie Koronowo przedstawiały się następująco:

- Urząd Miejski – 1 489,9 tys. zł w 2021 r. i 1 764,4 tys. zł w 2022 r.;
- Miejsko Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koronowie – 281,3 tys. zł w 2021 r. i 245,9 tys., zł w 2022 r.,
- Miejsko Gminny Zespół Edukacji w Koronowie – 12, 1 tys. zł w 2021 r. i 20,5 tys. zł w 2022 r.;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Koronowie – 210,7 tys. zł w 2021 r. i 193,8 tys. zł w 2022 r.;
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Koronowie – 268,6 tys. zł w 2021 r. i 250,9 tys. zł w 2022 r.;
- Zespół Szkół we Wtelnie 103,8 tys. zł w 2021 r. i 161,9 tys. zł w 2022 r.;
- Zespół Szkół w Witoldowie – 103,6 tys. zł w 2021 r. i 115,6 tys. zł w 2022 r.;
- Szkoła Podstawowa w Sitowcu – 35,0 tys. zł w 2021 r. i 56,9 tys. zł w 2022 r.;
- Szkoła Podstawowa w Mąkowsku – 114,0 tys. zł w 2021 r. i 137,6 tys. zł w 2022 r.;

¹³ Zgłoszenia napraw związanych ze sterowaniem oświetleniem na majątku Enea Oświetlenie Gmina dokonywała za pośrednictwem systemu zgłoszeniowego awarie.eneos.pl

¹⁴ Działy: 700, 750, 754, 851, 900, 926 oraz rozdziały: 70005, 75011, 75023, 75056, 75095, 75412, 75421, 85154, 85195, 90002, 90004, 90015, 92695.

¹⁵ §4260 „zakup energii”.

- Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie Królewskim – 80,7 tys. zł w 2021 r. i 129,2 tys. zł w 2022 r.;
- Szkoła Podstawowa w Buszkowie – 85,0 tys. zł w 2021 r. i 126,5 tys. zł w 2022 r.;
- Przedszkole Samorządowe w Koronowie – 115,7 tys. zł w 2021 r. i 107,6 tys. zł w 2022 r.;
- Żłobek Samorządowy w Koronowie – 72,1 tys. zł w 2021 r. i 69,2 tys. zł w 2022 r.;
- Żłobek Samorządowy we Wtelnie – 21,6 tys. zł w 2021 r. i 22,4 tys. zł w 2022 r.

(akta kontroli str. 507-514)

W latach 2021-2022 wydatki poniesione przez Urząd na zadania bieżące i inwestycyjne związane z oświetleniem przestrzeni publicznej, ujęte w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg wyniosły 5 182,7 tys. zł, z tego: w 2021 r. 1 462,1 tys. zł i w 2022 r. 3 720,6 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 2,6% i 4,6% wydatków ogółem Urzędu w tych okresach¹⁶. Były one niższe niż zaplanowano¹⁷ o 233,4 tys. zł w 2021 r. i o 388,7 tys. zł w 2022 r. Powyższe środki wydatkowano na:

- zakup energii elektrycznej do oświetlenia ulic placów i dróg¹⁸ ogółem w latach 2021-2022 wyniosły 1 469,2 tys. zł, z tego 635,0 tys. zł w 2021 r. i 834,2 tys. zł w 2022 r., co stanowiło odpowiednio 43,4% i 22,4% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- budowę i modernizację oświetlenia ulicznego¹⁹ łącznie 2 770,9 tys. zł, z tego w poszczególnych latach: 373,5 tys. zł i 2 397,4 tys. zł²⁰, co stanowiło odpowiednio 25,5% i 64,4% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- konserwację punktów świetlnych²¹ łącznie 934,7 tys. zł, z tego w kolejnych latach 450,6 tys. zł i 484,1 tys. zł, co stanowiło 30,8% i 13,0% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- zakup materiałów i wyposażenia²² ogółem 7,8 tys. zł z tego w 2021 r. – 3,0 tys. zł i 4,8 tys. zł co stanowiło odpowiednio 0,2% i 0,1% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej.

(akta kontroli str.540, 1589)

W kontrolowanym okresie realizowano zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Koronowo”²³ współfinansowanego

¹⁶ Tj. w 2021 r. 55 579,9 tys. zł, w 2022 r. 80 908,0 tys. zł.

¹⁷ Po uwzględnieniu zmian w planie.

¹⁸ §4260 „Zakup energii”.

¹⁹ § §6050, 6057, 6059 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” oraz 6060 „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”.

²⁰ Urząd realizował projekt pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Koronowo”, w tym m. in.: zrealizował umowę nr ZP.272.1.30.2022 z 01.09.2022 r. na kwotę 1 887,3 tys. zł na dostarczenie fabrycznie nowych opraw oświetleniowych wykonanych w technologii LED.

²¹ §4300 „Zakup usług pozostałych”.

²² §4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”.

²³ Zadanie realizowane na podstawie umowy nr WP-II-C.433.3.29.2018 z 28 grudnia 2018r. w ramach projektu RPKP.03.05.02-04-0014/18 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej: 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, Działania: 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT, Poddziałanie: 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnej w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego²⁴. Zgodnie z umową²⁵ całkowita wartość wydatków kwalifikowanych miała wynieść 3 800,5 tys. zł, z tego dofinansowanie z funduszu 3 230,4 tys. zł, co stanowi 85% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Umowę czterokrotnie aneksowano²⁶, zmieniając termin zakończenia inwestycji z 31 grudnia 2019 r. na 30 czerwca 2023 r. oraz wartość wydatków kwalifikowanych i dofinansowania. Projekt dotyczył wymiany 1 984 szt. istniejących opraw sodowych na nowe energooszczędne typu LED na terenie miasta Koronowa oraz 42 gminnych miejscowości²⁷ w ciągu dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz infrastrukturze typu place, parkingi, parki, tereny osiedlowe. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie - projekt poprzedzony został inwentaryzacją istniejącego stanu systemu energetycznego w ciągach komunikacyjnych objętych projektem. Przedmiotem inwestycji była modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego w celu uzyskania zdecydowanej obniżki jego energochłonności i związanej z tym obniżki emisji CO₂, a także uzyskanie wyższych standardów bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wysoka energochłonność i emisyjność istniejącego oświetlenia drogowego zdiagnozowana została z Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Koronowo uchwalonym 27 lipca 2016 r. We wniosku zapisano, że wysoka energochłonność istniejącego oświetlenia ulicznego generuje zbyt wysokie koszty energii obciążające budżet gminy. Zdefiniowany cel główny projektu to poprawa jakości i efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie gminy Koronowo. Celami szczegółowymi były m.in.: zmniejszenie zużycia energii finalnej w gminie Koronowo, obniżenie kosztów energii generowanych przez objęte modernizacją oświetlenie uliczne. W 2022 r. w ramach projektu wydatkowano 1 887,3 tys. zł na zakup m. in. 1 984 szt. opraw oświetleniowych LED²⁸ oraz 30,7 tys. zł na zarządzanie projektem modernizacji. Gmina Koronowo zawarła umowy na wykonanie robót budowlanych modernizacji oświetlenia drogowego, odrębnie na majątku Enea Oświetlenie²⁹ oraz na majątku Gminy Koronowo³⁰. Terminy realizacji umów określone zostały odpowiednio 150 dni i 90 dni od daty podpisania umowy. Do dnia zakończenia kontroli NIK³¹ modernizacja nie została zakończona. Projekt zakłada wymianę 88,5 % punktów świetlnych zlokalizowanych na terenie Gminy Koronowo oraz 92,4% punktów świetlnych stanowiących oprawy sodowe.

(akta kontroli str. 1638-1641, 1764-1767, 1876-1940)

Zastępca Burmistrza poinformował, że modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Koronowo, obecnie jest w fazie realizacji. Urządzenia oświetleniowe zostały zakupione i sukcesywnie są montowane. Na dzień dzisiejszy zostało wymienione oświetlenie przy drogach gminnych na terenie Miasta Koronowa.

(akta kontroli str.3928-3983)

²⁴ Dalej: „EFRR” lub „funduszu”.

²⁵ Zmieniona aneksem nr 3 z 7 czerwca 2021 r. zmniejszono wartość umowy z 4 167,3 tys. zł do 3 800, 5 tys. zł, z tego dofinansowanie z funduszu 85% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych projekty tj. odpowiednio z 3 542,2 tys. zł do 3 230,4 tys. zł.

²⁶ Aneks nr 1 z 2 października 2019 r., Aneks nr 2 z 8 czerwca 2020 r., Aneks nr 4 z 17 lutego 2022 r.

²⁷ Bieskowo (osada), Buszkowa, Byszewo, Bytkowice, Dziedzinek, Glinki, Gogolin, Gościeradz, Huta, Krapiewo, Lucim, Łąsko Małe, Łąsko Wielkie, Mąkowsko, Nowy Dwór, Nowy Jasiniec, Okole, Osiek, Popielewo, Salno, Samociążek, Sítőwiec, Skarbiewo, Stary Dwór, Stary Jasiniec, Stopka (osada), Trzyczyn, Wierzchucin Królewski, Więzowno, Wilcze, Wiskitno, Witoldowo, Wtelno, Gogolinek, Grzmotny Młyn (część miejscowości), Stefanowo (osada), Kencerowo (część miejscowości) Motyl (osada), Łakomowo (część miejscowości), Rybkowo (część miejscowości), Nowy Dwór-kolonia (część miejscowości).

²⁸ Faktura Vat nr Fs-3606/2022/AD z 27 października 2022 r.

²⁹ Umowa z 30 grudnia 2022 r. Nr ZP.272.1.50.2022.

³⁰ Umowa z 16 lutego 2023 r. Nr ZP.272.1.17.2023

³¹ Do 24 lutego 2023 r.

Ponadto na budowę oświetlenia ulicznego w 2022 r. wydatkowano kwotę 477,2 tys. zł realizując m.in. następujące inwestycje³²:

- budowę oświetlenia ulicznego na łączną kwotę 380,3 tys. zł w Koronowie, Sokole Kuźnicy, Wierzchucinie Królewskim i Więżownii;
- projekty oświetlenia ulicznego oraz doświetlenia przejść dla pieszych na łączną kwotę 62,8 tys. zł w Koronowie, Tryszczynie, Więżownii, Bieskowie oraz drodze nr 244;
- zakup i montaż oświetlenia w Morzewcu – 34,1 tys. zł.

Wydatki Urzędu w 2021 r. na budowę oświetlenia ulicznego wyniosły 373,5 tys. zł i przedstawiały się następująco:

- budowa oświetlenia ulicznego na łączną kwotę 358,3 tys. zł w Koronowie, Wierzchucinie Królewskim, Starym Dworze, Wilczu i Wtelnie;
- projekty oświetlenia ulicznego w Morzewcu i Nowym Dworze na łączną kwotę 15,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 540, 1589, 1764-1874)

Wydatki na konserwację oświetlenia drogowego wynikały z:

- konserwacji oświetlenia na majątku Enea Oświetlenie za wynagrodzenie miesięczne ryczałtowe określone w umowach³³, tj. 440,5 tys. zł w 2021 r. oraz 452,7 tys. zł w 2022 r. Zakres prac w ramach wynagrodzenia ryczałtowego³⁴ oraz cennik dodatkowych prac nie objętych wynagrodzeniem ryczałtowym zawarte zostały w załącznikach do umów³⁵. W latach 2021 i 2022 nie dokonano płatności za dodatkowe czynności konserwacyjne nieobjęte ryczałtowym wynagrodzeniem, a wynikające z ww. umów;
- naprawy oświetlenia na majątku gminy wyniosły łącznie 9,9 tys. zł w 2021 r. i 13,7 tys. zł w 2022 r. W ramach prac wykonano³⁶ m.in. wymiany źródeł światła, pionowanie słupów, mocowano lamp, badania instalacji, poprawa mocowania lamp, korekty ustawienia i stabilizacja latarni.

(akta kontroli str.507, 514, 737-774, 1606-1637)

3. Zastępca Burmistrza poinformował, że kontrola wydatków na oświetlenie prowadzona była przez pracownika merytorycznego na bieżąco w trakcie opisywania faktur. Pracownik opisując faktury weryfikował stan środków finansowych zabezpieczonych na poszczególne rodzaje wydatków. Opisujać

³² Montaż nowych urządzeń nastąpił na następujących PPE: 590310600000624390, 590310600000637512, 590310600000665904, 590310600000684264, 590310600000685049, 590310600000637482. Inwestycje prowadzone w roku 2021 prowadzone były na następujących PPE: 590310600028258102, 590310600000601117, 590310600002547727, 590310600028896755, 590310600028896724, 590310600028718781, 590310600028896779, 590310600000601087, 590310600000485045, 590310600026173940, 590310600000685049, 590310600000485038, 590310600000621757. Natomiast w roku 2022 prowadzono na PPE o numerach: 590310600030730825, 590310600028258102, 590310600000621474, 590310600000621757, 590310600030730825, 590310600000685049, 590310600000485038, 590310600028718781.

³³ Umowy nr 2830/OP/R1/2021/ P z 22 marca 2021 r. oraz nr 4179/OP/R1/2022/P z 4 marca 2022 r.

³⁴ M.in. prowadzenie dokumentacji techniczno-prawnej sieci oświetlenia, obowiązkowe zabiegi okresowe, przeglądy i zabiegi planowe, naprawy awaryjne. W ramach wynagrodzenia ryczałtowego wymiana uszkodzonych opraw wyceniona została na kwotę 932,46 zł.

³⁵ Np. włączenie i wyłączenie obwodu poza czasem normalnej pracy 180,02 zł, zmiany nastaw czasowych zegarów sterujących na życzenie zleceniodawcy (poza limitem z ryczałtu) 99,01 zł, montaż i uruchomienie zegara astronomicznego GSM z opłaconą kartą sim na 12 m-cy – 1 725,00 , montaż i uruchomienie odbiornika radiowego RSM – 885,50 zł.

³⁶ Wartość brutto usług na podstawie Faktury nr 57/2021 z 21.12.2021 na kwotę 3,2 tys. zł wynosiła: wymiana jednego źródła światła – 123,0 zł, wymiana oprawy oświetleniowej 492,0 zł,

faktury wrywkowo sprawdzana była ilość zużytej energii elektrycznej pod kątem znacznych odstępstw zużycia energii w równoważnych okresach rozliczeniowych. Urząd nie stwierdził, zawyżenia zużycia energii elektrycznej w latach 2021 i 2022.

(akta kontroli str.515-516, 1755-1759)

W latach 2021 – 2022 gmina Koronowo nie dokonywała zmian mocy umownych dla urzędzeń oświetleniowych.

(akta kontroli str. 1755-1756, 1759)

Gmina Koronowo podjęła działania zmierzające do zmiany mocy umownych. Dnia 6 grudnia 2021 r. podpisała umowę³⁷ z firmą zewnętrzną na zarządzanie projektem pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Koronowo” dofinansowanego z EFRR w szczególności na wykonanie audytu po realizacji prac objętych projektem w celu potwierdzenia osiągnięcia przez Gminę Koronowo wskaźników ujętych we wniosku o dofinansowanie wraz z przygotowaniem wniosków do Enea Operator spółka z o.o. dotyczących zmian zapotrzebowania mocy umownych na oświetlenie uliczne w Gminie Koronowo – po przeprowadzonej modernizacji - § 2 ust 1 pkt 7 umowy. Zakończenie modernizacji oświetlenia ulicznego planowane jest 30 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 1744-1751)

Zastępca Burmistrza poinformował, że trwa proces inwestycyjny związany z modernizacją oświetlenia na terenie Gminy Koronowo, a podpisana umowa uwzględnia konieczność złożenia wniosków o zmiany mocy umownych.

(akta kontroli str. 1759)

4. W badanym okresie obowiązywało 161 umów zawartych z Enea Operator sp. z o.o. na dystrybucję energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego. Umowy zawarte zostały na czas nieokreślony oddzielnie dla poszczególnych nr PPE. W latach: 2022 – zawarto dwie umowy, 2019 r. – siedem, w 2017 r. – pięć, w 2016 – 10 oraz w 2012 r. -137.

(akta kontroli str. 1973-3137)

Umowy sprzedaży energii elektrycznej zawarte zostały na okresy:

- od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. z Enea S.A.³⁸;
- od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. z Veolla Energy Contracting Poland Sp. z.o.o.³⁹.

(akta kontroli str. 91-122)

Gmina nie negocjowała bezpośrednio kosztów zakupu energii elektrycznej na 2022 r., bowiem postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadziła w jej imieniu Bydgoska Grupa Zakupowa⁴⁰, w ramach którego wyłoniono dostawcę energii elektrycznej. Zgodnie z porozumieniem⁴¹ Gmina Koronowo zobowiązana była do przekazania Liderowi BGZ wszelkich informacji i materiałów niezbędnych do prawidłowego opracowania Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, opisu przedmiotu zamówienia, oszacowania wartości przedmiotu zamówienia i przeprowadzenia przetargu.

³⁷ Umowa nr ZE.272.8.4.2019.

³⁸ Umowa nr 01/2020 z 12 listopada 2020 r.

³⁹ Umowa nr 272.3.3.2021/OŚWIETLENIE z 24 listopada 2021 r.

⁴⁰ Dalej: „BGZ”.

⁴¹ Porozumienie z 7 kwietnia 2021 r. w sprawie wspólnego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej zawarte pomiędzy Miastem Bydgoszcz – Liderem Bydgoskiej Grupy Zakupowej a Gminą Koronowo.

(akta kontroli str.78-107, 123-196)

Biegły⁴² powołany na potrzeby kontroli w dokumencie „Sprawozdanie i opinia z badania danych zawartych w fakturach wystawianych przez Enea Operator za zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia drogowego w gminie Koronowo”⁴³ wskazał, że Gmina Koronowo przystępując do przetargów na dostawę energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego, szacowała zużycie energii elektrycznej dla poszczególnych PPE. Gmina wskazała szacunkowe zużycie energii elektrycznej (MWh) na lata 2022 i 2023 w niezmienionej wysokości dla 74 PPE. Natomiast wzrost zużycia energii elektrycznej podała dla 56 PPE, a spadki zużycia energii elektrycznej dla 27 PPE, co szerzej opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 1396-1404, 1406-1424)

W sprawozdaniu i opinii biegły wskazał zawyżenie zużycia energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 22 września 2022 r. na 67 fakturach⁴⁴ w wysokości 24 201,97 KW⁴⁵.

(akta kontroli str. 197-501, 594-1404, 1552-1554, 1941-1947)

Zastępca Burmistrz podał, że Gmina Koronowo nie podejmowała działań w celu wyjaśnienia przyczyn zawyżenia zużycia energii elektrycznej w latach 2021 i 2022. O zawyżonym zużyciu energii elektrycznej można by mówić w momencie stwierdzenia dużych rozbieżności w zużyciu energii elektrycznej, co wskazywałoby na kradzież, upływność lub nielegalne podłączenie urządzeń. Takie zdarzenia nie zostały stwierdzone.

Zastępca Burmistrza poinformował, że sporządzony przez biegłego dokument można uznać za poprawny tylko pod względem matematycznym. Nie można się zgodzić z twierdzeniem, że zużycie energii elektrycznej w kontrolowanym okresie zostało zawyżone o 24 201,97 kWh. Przedstawione przez biegłego wyliczenia wykazujące zawyżone zużycie były wynikiem błędnego założenia dotyczącego czasu działania oświetlenia i nie miały nic wspólnego z rzeczywistym zużyciem. Wyliczenia zostały oparte na tezie, że oświetlenie drogowe działa z góry określoną ilość godzin, wynikającą z tabel „załączeń i włączeń” dla zegarów astronomicznych i określone zostało dla czasu wynoszącego 4032 h/rok. Należy podkreślić, że dla takiego założenia wyliczenia biegłego są poprawne, jednakże większość oświetlenia funkcjonującego na terenie Gminy Koronowo sterowana jest za pomocą sterowników zmierzchowych, gdzie mogą występować znaczące odstępstwa w czasie załączania i wyłączania oświetlenia uwarunkowane aktualnymi warunkami pogodowymi, co z kolei przekłada się na ilość zużywanej energii elektrycznej. Gmina Koronowo posługuje się tabelami załączeń i wyłączeń w celu regulacji sterowników zmierzchowych, jednakże nie podchodzi do regulacji zero – jedynkowo, gdyż zawsze brana była poprawka na aktualne warunki pogodowe. Z powyższym koresponduje stwierdzenie biegłego (str. 4 opinii), że odstępstwa od godzin pracy oświetlenia (zachód – wschód) były suwerenną decyzją Gminy.

(akta kontroli str.1741-1743)

NIK wskazuje, że sterowniki zmierzchowe działają zgodnie z zegarem opierającym się na zachodach i wschodach słońca i dla gminy Koronowo zgodnie z długością i szerokością geograficzną (53°18'52"N 17°56'14"E) czas pracy oświetlenia

⁴² Biegły w zakresie oceny efektywności energetycznej, tworzenia narzędzi analitycznych i prowadzenia analiz wydatków na oświetlenie drogowe, służących optymalizacji wydatków na energię elektryczną.

⁴³ Dalej: „sprawozdanie i opinia biegłego”

⁴⁴ Dotyczy 19 nr PPE.

⁴⁵ Co biegły oszacował na kwotę 16,9 tys. zł brutto.

drogowego winien wynosić: 2021 r. – 4273,63 h, 2022 r. – 4273,82 h. Odstępstwa w czasie załączania i wyłączania oświetlenia uwarunkowane aktualnymi warunkami pogodowymi zdaniem NIK mogą dotyczyć nie więcej niż 0,5% ww. czasu.

(akta kontroli str. 3914-3927)

Powołany przez NIK biegły, analizą objął dane z faktur wystawione przez Enea Operator sp. z o.o., a obciążających Gminę za zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia przestrzeni publicznej za okres od 01.01.2021 r. do 12.10.2022 r. Analizą objęto wydatki dotyczące wszystkich nr PPE. W sprawozdaniu i opinii biegły wskazał zawyżenia mocy umownych i niewłaściwy dobór taryf dla 142 PPE oraz niewłaściwy dobór taryf na sieciach oświetlenia. Powyższe szerzej opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 197-501, 594-1565)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Gminie nie prowadzono bieżących analiz wydatków za dystrybucję energii elektrycznej w powiązaniu z jej zużyciem, tak by zapewnić, że wydatki te będą dokonywane z zachowaniem zasad optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, do czego Gminę zobowiązywała dyspozycja art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b ufp. W opinii powołanego przez NIK biegłego, opartej na analizie wydatków poniesionych przez Gminę Koronowo z faktur za zużycie energii elektrycznej za okres od 01.01.2021 r. do 12.10.2022 r. brak systematycznej analizy wielkości wpływających na koszty zużycia energii elektrycznej ujawnianych na fakturach wystawianych przez Enea Operator sp. z o.o., lub prowadzenie ich bez wyciągania wniosków i dokonywania stosownych zmian w umowach na zamówione moce umowne czy taryfy, nie pozwolił na wyeliminowanie przypadków ponoszenia opłat za zawyżone w stosunku do faktycznych potrzeb zamówione moce umowne, a tym samym niewłaściwie dobrane taryfy. W wymiarze finansowym straty gminy z tego tytułu wyniosły odpowiednio 154,5 tys. zł.

Zastępca Burmistrza poinformował, że dobór mocy, oraz zabezpieczeń określany jest na podstawie dokumentacji projektowej wykonywanej przez specjalistów z branży elektroenergetycznej lub oświetleniowej posiadających specjalistyczną wiedzę i uprawnienia. Większość oświetlenia drogowego stanowiła własność Enea Oświetlenie, dla którego Gmina nie była w posiadaniu pełnej dokumentacji dotyczącej obcego oświetlenia (dokumentacja techniczna, rodzaj zastosowanego urządzenia świetlnego, wyposażenie szaf obsługi oświetlenia), tym niemniej należy przyjąć, że jego budowa również odbywała się w oparciu o dokumentację projektową. Należy też wziąć pod uwagę, że opinia i sprawozdanie biegłego, tak jak w tytule została sporządzona na podstawie faktur wystawionych przez Enea Operator. Obliczając zapotrzebowanie energetyczne sporządzający sprawozdanie odniósł się jedynie do czasu działania oświetlenia zawartego w tabelach załączeń i włączeń dla zegarów astronomicznych oraz matematycznych wyliczeń zawyżeń mocy umownych, nie biorąc pod uwagę charakterystyki poboru prądu przez urządzenia oświetleniowe (prąd rozruchowe), mocy biernej czy możliwości wystąpienia w badanych okresach awarii urządzeń. Błędne założenia biegłego dotyczące czasu pracy całego oświetlenia ulicznego tylko i wyłącznie na zasadach stosowania zegara astronomicznego skutkowało błędnymi konkluzjami przy określaniu przez biegłego rzekomych zawyżeń mocy umownych. Należy zwrócić uwagę, że przy przyjęciu metodologii biegłego moc urządzenia (ilość pobranej energii podzielona przez czas) powinna być zawsze niezmienna. Nawet w ten sposób obliczona moc układu była zmienna. I tak np. dla PPE 59031060000601087 wyliczona moc wahała się od 1,27

kW do 1,65 kW przy odczycie fizycznym, a dochodziła do 1,73kW dla odczytu szacowanego. Dla PPE 590310600000670816 moc wyliczona z odczytu fizycznego wynosiła 3,68 kW do 10,35 kW. To również wskazuje na brak możliwości prawidłowego określenia mocy urządzeń. Należy podkreślić, że nie mogę się zgodzić z zarzutem jakiegokolwiek konkretnie obliczonej kwoty straty z powodu zawyżenia mocy umownej. Urządzenia oświetlenia ulicznego podczas załączania wymagają znacznego prądu rozruchowego, przynajmniej 1,5 większego od nominalnego. Ponadto w grę wchodzi również moc bierna. Wreszcie układy oświetlenia posiadały kilkukrotne zabezpieczenia montowane przy zasadzie, że każde następne zabezpieczenie musi być większe. W przypadku układów oświetlenia mamy do czynienia z zabezpieczeniem samej lampy, następnie obwodu oświetleniowego, wreszcie zabezpieczeniem układu pomiarowego. Wielkość ostatniego zabezpieczenia w pewien sposób determinuje moc umowną układu. Powołany biegły wykazał nieodpowiedni dobór taryf, wskazując jako najbardziej pożądaną taryfę C12b – która to taryfa przeznaczona była dla instalacji odbiorczych wyposażonych w licznik dwustrefowy. Taryfa C11o była taryfą zaakceptowaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki⁴⁶ dla urządzeń oświetleniowych sterowanych zegarami astronomicznymi lub automatami zmierzchowymi.

Zastępca Burmistrz dodał, że biegły wykonując obliczenia dotyczące strat Gminy Koronowo wynikających z niewłaściwego doboru taryf i zawyżeń mocy umownych nie wziął pod uwagę, że zmiana mocy umownych nie odbywa się bezkosztowo. Wraz ze zmianą mocy umownych należałoby dokonać zmian zabezpieczeń przyłącza oraz zabezpieczeń w szafie obsługi oświetlenia. Dodatkowo kierując się zasadą stopniowania zabezpieczeń należałoby dokonać zmian w zabezpieczeniach dla poszczególnych urządzeń oświetleniowych. Należałoby więc uwzględnić nie tylko koszty zakupu urządzeń zabezpieczających, robocizny itp. Nadmieniał również, że Gmina Koronowo była w trakcie procesu inwestycyjnego związanego z modernizacją oświetlenia. W przypadku dokonania zmiany taryf i mocy umownych było bardzo prawdopodobne, że po wykonaniu modernizacji należałoby ponownie dokonać zmian zabezpieczeń co zdublowało by koszty.

(akta kontroli str.1744-1751)

NIK odnosząc się do wyjaśnień Zastępcy Burmistrza wskazuje, że moc umowna nie jest określeniem technicznym, ma charakter prawny, jest pochodną mocy zainstalowanej na sieci oświetlenia drogowego. Każda zmiana mocy zainstalowanej, nawet najdrobniejsza, winna skutkować zmianą mocy umownych. NIK zauważa, że, że nie jest prawdziwa teza, jakoby biegły w swoim opracowaniu obliczył zapotrzebowanie energetyczne. Zapotrzebowanie energetyczne byłoby w istocie prognozą, która dla analiz byłaby bezużyteczna. Badania odbywały się na podstawie danych z faktur przyjętych i opłaconych przez Gminę Koronowo, a zarzut o nieuwzględnieniu „prądu rozruchowego” - poza oczywistym określeniem dla oświetlenia z czasów minionych (dla zabezpieczenia „prądu rozruchowego” stosuje się powszechnie od wielu lat zabezpieczenie przedlicznikowe - zwłoczne) - jest nieprawidłowy.⁴⁷ Podobnie jak podnoszona przez Zastępcę Burmistrza kwestia zdublowania kosztów w przypadku dokonania w trakcie procesu modernizacyjnego zmiany taryf i mocy umownych, w ocenie NIK, decydować o tym powinien rachunek ekonomiczny, gmina jednak nie przeprowadziła analiz opłacalności takiej sytuacji.

⁴⁶ Dalej: „URE”

⁴⁷ Przykład: Arkusz tabele z pliku Koronowo NIK - pierwszy na liście wiersz 6 dot. obiekt pod nr PPE 590310600000215475, ul. Turkusowa, moc umowna 11 kW, zawyżenie 10,77 kW, sugerowana moc umowna 1 kW. $11 \text{ kW} - 10,77 \text{ kW} = 0,23 \text{ kW}$ (taka powinna być moc umowna - matematycznie), a jest wyższa o 77,7%. Biegły wskazał, że straty energii elektrycznej z uwagi na moc bierną są spowodowane zwiększeniem natężenia prądu, który na sieciach oświetlenia drogowego praktycznie nie występuje. Jest charakterystyczna dla przesyłtów oraz w urządzeniach wytwarzających.

Zauważyć należy, że biegły wskazał, że w obowiązujących taryfach nie ma wskazania przez Prezesa URE taryfy c 11 o dla oświetlenia drogowego. Czynnikiem decydującym jest czynnik ekonomiczny, który został wskazany.

(akta kontroli str. 3914-3927)

2. Gmina nierzetelnie szacowała wartości zużycia energii elektrycznej przystępując do przetargów na dostawę energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego na 2022 r. i 2023 r. Powołany przez NIK biegły w sprawozdaniu i opinii wskazał, że Gmina Koronowo na lata 2022 i 2023 wykazała wzrosty zużycia energii elektrycznej dla 56 PPE, a spadki zużycia energii elektrycznej dla 27 PPE.

Największe szacowane wzrosty zużycia energii elektrycznej Gmina Koronowo wskazała dla następujących nr PPE:

- 590310600007547852 – wzrost o 12,61 MWh;
- 590310600026173940 - wzrost o 9,10 MWh;
- 590310600011619866 – wzrost o 8,47 MWh;
- 59031060000607775 – wzrost o 6,74 MWh;
- 59031060000601100 – wzrost o 5,55 MWh;
- 59031060000684967 - wzrost o 4,86 MWh.

Natomiast największe szacunkowe spadki zużycia energii elektrycznej dla nr PPE:

- 59031060000670816 – spadek o 22,58 MWh;
- 59031060000637505 – spadek o 5,41 MWh;
- 59031060000651198 – spadek o 5,12 MWh;
- 59031060000607768 – spadek o 5,08 MWh.

(akta kontroli str. 1396-1404, 1406-1424)

Zastępca Burmistrza poinformował, że postępowania przetargowe wymagają oszacowania ilości zamawianej energii elektrycznej. Dokonując analizy zapotrzebowania na energię elektryczną na rok 2023 zamawiający zmienił metodę szacunku i oparł się na ilości wynikających z faktycznego zużycia energii w roku 2021, gdyż posiadał pełne dane o ilości zużytej energii w tymże roku.

(akta kontroli str.1752-1754)

Zastępca Burmistrza stwierdził, że ilość energii elektrycznej zużywana przez poszczególne punkty poboru w kontrolowanym okresie tj. w 2021 r. i 2022 r. nie uległa w sposób znaczący zmianie. Stwierdził, że błędnie został sporządzony pierwszy szacunek zużycia energii elektrycznej w momencie, gdy samorządy zaczęły kupować energię elektryczną w przetargach publicznych. Ponieważ, majątek oświetleniowy, nie przechodził gruntownej modernizacji, przez szereg lat nie zmieniała się w sposób znaczący liczba punktów świetlnych, nie zmieniała się charakterystyka zużycia prądu nie było potrzeby weryfikowana ilości faktycznie zużywanej energii elektrycznej dla poszczególnych punktów PPE. Ma na to wpływ również fakt, że zakup energii dokonywany był w ramach dużej grupy zakupowej dla której różnica kilkudziesięciu MWh nie miała wpływu na wybór trybu przetargowego. Przygotowując szacunek zużycia energii elektrycznej na rok 2023 docieklivość i zaangażowanie pracownika pozwoliło na skorygowanie powielanego od pewnego czasu błędu.

(akta kontroli str. 3909-3911)

NIK zauważa, że różnica pomiędzy szacowaną wartości zużycia energii elektrycznej na 2023 r. a faktycznym zużyciem energii elektrycznej w roku 2021 przekracza 150 MWh.

(akta kontroli str. 3914-3927)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Podjęcie działań w celu zapewnienia optymalizacji kosztów oświetlenia drogowego na terenie Gminy, m.in. poprzez dostosowanie do faktycznych potrzeb mocy umownych i zabezpieczeń przedlicznikowych oraz dobór taryf adekwatnych do ich parametrów.
  2. Rzetelne szacowanie wartości zużycia energii elektrycznej do przetargów na dostawę energii elektrycznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 28 lutego 2023 r.

Kontroler
(-) Hanna Loch-Klimek
Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki